

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

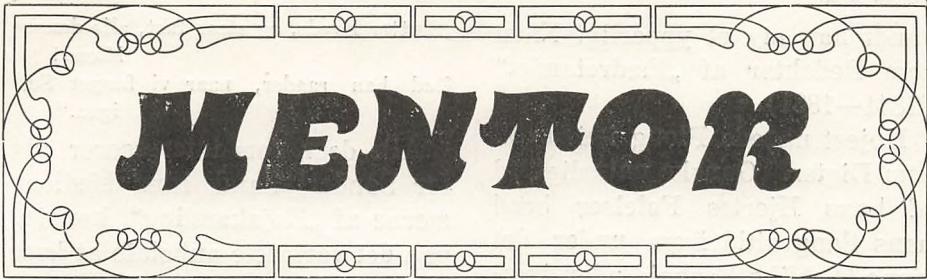
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

MENTOR

Udkommer den 3. og 18. i hver Maaned under Redaktion af
Hans Fr. Petersen og Svend Steen og koster 10 Øre pr. Nr.

Nr. 7

18. Maj 1915.

1. Aarg.

„Fremad da, I Unge!“

Staaende i umiddelbar Nærhed til Krigen, hører vi unge jo fra mange forskellige Lejre Udtalelser og Bedømmelser, som vi, naar vi ser upartisk paa dem, enten optager i os eller forkaster. Herhjemme i Danmark synes i denne Tid især Ungdommen at blive besjælet af en stærkere patriotisk Aand og Nationalfølelse, end det før var Tilfældet. — Hvem synes I saa, Kammerater, der har Bud til os af de danske Patrioter, der havde sat sig den Opgave at mandiggøre Ungdommen? Lad os, hvad der ligger nærmest, se hen til de Mænd, der ved deres Pen har haft en saadan Indflydelse, Digterne! Jeg synes nu, at en saadan opmandende Digter i fuldeste Maal maa være *Carl Ploug*, der levede fra 1813—1894. — Allerede ved at nævne hans Navn kommer jeg med Sorg til at tænke paa, hvor lidt hans Navn nævnes

blandt Ungdommen herhjemme nu i denne Tid. Hør nu, Kammerater, rynk nu ikke paa Næsen ved at se dette Navn her, blot fordi maaske Eders Fader eller en anden ikke kan sympatisere med ham. Læs først nogle af hans mandige Digte, inden I fælder en Dom. Falder denne Dom saa ikke ud til Digterens Fordel, vel, saa skal jeg bøje mig for Eders Mening, men kun, naar den er baaret af *Overbevisning*.

Ligegyldig overfor personlig Magt og Bedømmelse gennemglødedes han af Kærlighed til Fædrelandet. Desuden var han født til Fører, og tidlig blev han derfor en fremragende Leder blandt Studenterne, saa fuld af Begejstring, viljefast og med saa glimrende Evner til at bruge Ordet i Skrift og Tale som faa. Som Studenterverdenens „Konge“ kunde han fremme et af sine første og betydeligste Formaal, nemlig Skandinavismen. — Ud fra sit politiske Arbejde

vandt han sig et ypperligt Navn som Redaktør af „Fædrelandet“ (1841—1881).

Højest naaede Ploug imidlertid som Digter. Ganske naturligt ud af hans Hjertes Følelser brød hans Sang altid frem under det givne Øjeblikks Forhold uden kunstige eller ærgerrige Tilstræbelser. Saa inderligt følte han sig forbundet med sit Fædrelands Fortid, at han ikke kunde tænke sig det svagere og mindre vaagent i sin Tid; det er derfor, han fra Tid til anden udsendte sine Opraab til sit Folk.

Ligesom Oehlenschläger, Winther og H. C. Andersen besynger ogsaa Ploug Danmarks Naturskønhed, men denne Skønhed bliver for ham en yderligere Grund til ikke alene at beundre og elske det, men væрге det, udvikle det og fremhjælpe det paa alle Maader. Som Skandinavismens Sanger skrev han flere Digte, der endnu ejer en vidunderlig Magt over Sindene. Som en bitter Hjertesorg følte han sine Forhaabninger strandede i 1864. Men han forstod ligesom andre, at Folket gennem et kraftigt indre Oprejningsarbejde maatte modnes for de Maal, der da glippede. Med aandelig Betydning kan nu de Ord, han tidligere havde sunget med Henblik paa Vaabenkampen, sættes som Overskrift over hans efterfølgende Arbejde:

„Slutter Kreds, og staar fast, alle danske
Mænd!
Gud han raader, naar vi fanger Sejr
igen.“

Alle dem, som interesserer sig for Sønderjylland, især Medlemmerne af „Højskamling“, kan jeg paa det varmeste anbefale at læse Plougs Digte om dette Emne.

Naar I nu noget mere indgaaende beskæftiger Eder med Plougs Digtning, vil I, er jeg overbevist om, komme til den Overbevisning, at han var en Mand i Ordets ædlest Betydning. Naar Fædrelandsdigtningen skal faa sin fulde Betydning, maa den gaa sammen med Ploug og gribe Tonen i hans mandige Sang. Den maa slutte sig til det Omkvæd, Ploug tidlig gav og stadig fastholdt gennem Livets vekslende Kaar:

„Fremad da, I Unge, under Haabets Fane
mod Maalet, fjernt maaske, men højt
og lyst!

Fremad i Livets stille Alvorsdyst!
Fremad, naar lydt den galer, Slagets
Hane!

Fremad med ærligt Sind og aabent Bryst,
ad Pligtens Vej og Ærens stolte Bane!
Fremad i sluttet Linie, Mand ved Mand!
Fremad for Frihed og for Fædreland!“ —

H. F. P.

Hvorfor skrives pseudonymt?

Af hvilken Grund skal Forfatterne af disse skikkelige, uskyldige Artikler, som „Mentor“ indeholder, holdes pseudonyme? — Er det fordi det er „Skik og Brug“ saadan? Er det for at give Læ-

serne noget at spekulere paa, eller er det overhovedet i nogen bestemt, uopklarlig Hensigt?

Det er dog af Interesse for Lærerne at vide, hvem af deres Skolekammerater det er, som skriver Artiklerne, for at de kan vide, hvem de skal henvende sig til, naar de eventuelt vil komplimentere eller slaa paa Snuden; men disse Navne hemmeligholdes, som for at sprede et Skær af Mystik hen over de mærkelige, skjulte Ukendte, fra hvem Artiklerne udgaar, paa en Maade, som jeg — naar jeg skal være ærlig — egentlig ikke indser svarer til Bidragenes lidet opsigtsvækkende Indhold.

Jeg kunde tænke mig to Tilfælde, som maaske giver Berettigelse til at undlade ærligt og redeligt at skrive sit Døbenavn uden Væsen og Dikkedarer under, men saadanne Tilfælde tror jeg ikke vil komme til at finde Sted her i dette bundskikkelige „Mentor“.

For det første kunde det jo tænkes, at een af d'Hrr. „Journalister“ skrev noget, hvorover han skammede sig, eller hvis Op-havsmand vilde faa paa Pukkelen, hvis hans Navn blev bekendt, og derfor søgte at dække sig ved et Pseudonym.

Noget saadant kan ud fra hans Standpunkt forsvares, hvis Vedkommende overhovedet har saa lidt Skamfølelse i Livet, at han vil

være bekendt at offentliggøre noget, han er bange for at vedgaa.

For det andet kunde man have Aarsag til at benytte et Pseudonym, naar man — som det allerede er sket her i Bladet (sé det berømmelige og ondsksfulde Buddinge-Overfald, som bragte saa mange i Harnisk, uden at de dog i ædel Harme greb til Vaaben for med Pen og Blæk at forsvare den stakkels og ildebehandlede Holm) — lumsk benytter Lejligheden til, saa rart gemt bag et eller andet betydningsløst Navns Baghold, at overfalde en af sine fredelige, intetanende Medborgere, man har lagt sig ud med, hvilket, som bekendt, saa hyppigt er Tilfældet med en Del af den københavnske Dagspresse, som paa den Fremgangsmaade har taget Modet fra saa mange og spærret Vejen fremad for saa mange opdukken-de Talenter.

Men da jeg mener, at disse to Paaskud til at holde sit Navn skjult, er temmelig unoble, saa tænker og haaber jeg ikke, at der i dette Blad for Fremtiden vil blive Brug for Anvendelsen af Pseudonymer, og dermed undertegner jeg mig — parat til at modtage ethvert Angreb paa dette mit Indlæg, være det sig haandgribeligt eller med Pennen (dog helst de sidste, tilstaar jeg) —

Kai Rosenberg.

Anm. af Red.

Vi giver Indsenderen Ret i, at

man helst bør undgaa Pseudonymer, dog synes os hans Interesse for at faa Forfatterens Navn at vide lovlig stor; ogsaa vi opfordrer herved Forf. at skrive deres Navne under deres Artikler i Fremtiden.

H. F. P.

BELÆRENDE RUBRIK

En Radiomodtagerstation.

Næppe nogen anden Opfindelse har vakt en saadan Forundring og er skredet frem med en saadan Hast som Radiotelegrafan.

For ca. 20 Aar siden gjorde Marconi sine første Forsøg med traadløs Telegrafering og over de elektriske Bølgers praktiske Anvendelse, og i hvor stor en Udstrækning Radiotelegrafan nu benyttes, det ved enhver. Men for at gaa lige løs paa Sagen, skal jeg her fortælle om, hvordan en Modtager for elektromagnetiske Bølger indrettes. Det første, der skal bringes i Orden, er Luftantennen A, som bestaar af et System af Kobbertraade ophængt oppe i Luften. Den maa være saa fint isoleret som muligt, da den ankomende Strømmængde naturligvis er meget ringe.

Indføringstraaden maa ligeledes holdes godt isoleret, og jo færre Berøringspunkter des bedre. Endvidere maa der skaffes en god Jordforbindelse til Veje.

Selve Stationen bestaar af et pri-

mært og et sekundært Kredsløb. Det primære Kredsløb bestaar af:

Ca. 320 Vindinger 0,4 mm isoleret Kobbertraad, viklet paa en hul Trærulle P af følgende Dimensioner: 20 cm i Længde og 10 cm i Diameter. Efter at det hele er godt shellakeret og tørt, er Isolationen fjernet fra en smal Rille, henover hvilken en Kontakt kan glide og danne Forbindelse med den enkelte Vinding.

Endvidere benyttes endnu en Rulle I (en Hjælperulle) af samme Størrelse og Udseende, som maa tages i Brug, naar Skrift ønskes opfanget fra Stationer, der skriver med stor Bølgelængde. Forbindelsen tages da fra Antennen til Rullen I, fra dennes Glidekontakt til Rullen P, og fra dennes Glidekontakt til Jord.

Det sekundære Kredsløb bestaar af:

En sekundær Rulle S, en variabel Kondensator VK, en fast Kondensator FK, en Detektor D og et Sæt Hovedtelefoner.

Den sekundære Rulle S (Længde 13 cm, Diameter $8\frac{1}{2}$ cm) er beviklet med tyndt isoleret Kobbertraad ca. 0,15 mm i Diameter og delt i 6 Sektioner, fra hvilke Traadene er ført til 6 paa Rullens Endestykke anbragte Kontaktlameller, henover hvilke en Skifter kan bevæges, saa faa eller mange af Vindingerne kan indskydes efter Behag. Hele den sekundære Rulle med Skifter er anbragt paa

AXEL EKMAN

Skræderetablissement og Klædelager

samt stort Lager af færdigsyede Herreklæder anbefales d'Hrr. Abonnenter.

Aldrig stort Lager af nyeste moderne Stoffer.

6, Kr. Bernikowsgade 6.

Glidestænger, saaledes at den glider let ind i og ud af den primære Rulle P.

Den variable Kondensator VK bestaar af 15 Zinkplader, 8 fast anbragte og 7 løse, saaledes at de 7 løse kan skydes ind imellem de 8 faste. Luft benyttes som Dielektricitetsstof. Kapacitet ca. 0,001 Mikrofarad.

Den faste Kondensator FK er af almindelig Konstruktion, Stannioblade med parafineret Papir som Dielektricitetsstof, og har en Kapacitet af ca. 0,1 Mikrofarad.

Detektor D er en almindelig Krystal-detektor med Benyttelse af Blyglans og Platin. Paa en Bladfjeder er anbragt et Stykke Blyglans, mod hvilket en Mikrometer-skrue, der ender i et Stykke tilspidset Platintraad, bliver presset.

Telefonsættet T bestaar af 2 Stykker meget fintfølede Hovedtelefoner, hvilke i Serie giver et meget følsomt og lydbart Høreapparat. Endvidere anvendes en Omkaster, saa Antennen kan stilles direkte til Jord, hvilket den altid bør være, naar den ikke benyttes.

Med denne Modtager, og en ca. 70 m 2-Traads Antenne 14 m oppe

i Luften, er der blevet modtaget Signaler fra en Afstand af ca. 800 km, hvilket maa regnes for et særdeles gunstigt Resultat.

—g—g.

SPORT

Fodbold. Pokalkampen.

Vor Skoles nybagte Pokalhold vandt forleden Dag en pæn og velfortjent Sejr over Borgerdydskolens Hold. Kampen blev spillet paa AB's Bane ved Tagensvej.

1. Halvleg er vor helt igennem. Spillet føres udelukkende paa Modstandernes Banehalvdel, og Maalantallet, 2—0, viser forholdsvis daarligt vor fuldstændige Overlegenhed. Allerede 5 Min. ind i Halvlegen faar vi Maal paa en pæn Centring fra højre, som center-forward, Engelhardt, resolut ekspederer i Maal. Midt i Halvlegen faar vi det andet Maal, hvor Engelhardt, efter lidt Klumpspil, atter sætter den afgørende Taa til Bolden. Mere bliver det ikke til, og skønt vore Tropper stadig belejrer Fjendens Maal, lykkes det dog ikke at forøge Maalantallet. I 2. Halvleg ses det

hurtigt, at Tempoet er dalet en Del. Der er nu foretaget et Par Forandringer paa Opstillingen, som dog snarere var til Skade end Gavn. Spillet skifter nu fra Maal til Maal. Det bliver dog os, der faar endnu et Maal, idet Engelhardt, der iøvrigt var Dagens Helt, løber igennem og skorer. I Kampens sidste Kvarter kniber det at holde Modstanderne Stangen, og det lykkes da ogsaa tilsidst for dem at faa knebet et Maal ind hos vor Maalmand, der ellers forsvarede sit Maal tilfredsstillende. Saa fløjtedes der af, og vi vandt en nydelig Sejr paa 3—1.

Af Spillerne skal særlig fremhæves: højre Side i Angrebet, Aage og Peter Jensen, der begge under Anførsel af Engelhardt gennemførte de fleste Angreb.

Af halfbacks var Bredmose bedst, og de to backs, A. Meyer og Heimann, havde, navnlig i 1. Halvleg, let ved at klare de faa Angreb, der kom. Maalmanden, Tønning, kan jeg endnu ikke fuldt udtale mig om. Han klarede, hvad der skulde klares, men der var ikke meget. — Det var, alt i alt, en morsom og velspillet Kamp.

Ib Lange.

Tom Lange.

Ved Morgensangen i Mandags meddelte Rektor os Tom Langes (1. M.) Død. Rektor skildrede ham som en spinkel, men flink Elev og ytrede bl a. sin Glæde over, at hans Kammerater havde været gode imod ham under hans Sygdom.

Gymnasiastmøde.

Den 8. Maj var inde i K. F. U. M. det sidste Gymnasiastmøde for i Aar; d. v. s. inden Døre. Sekretær *Hee Andersen* talte som en Afslutning om det Udbytte, Gymnasiaster kunde have af de i Vintrens Løb afholdte Møder. Efter den sædvanlige Thepavse foreviste samme Lysbilleder fra de forskellige Sommer-Gymnasiastmøder. Dette Aars Sommermøde er den 11.—16. August ved Nyborg Strand. — Til Mødet var der 17 Elever til Stede fra vor Skole, som i det hele taget gennemgaaende har været stærkt repræsenteret ved Gymnasiastmøderne. Det maa dog være et Tegn for, at vi befinder os vel derinde, trods andre Elevers Mistænkeliggørelse. Disse Lørdag-Aftener har været os til saa stor Gavn og Glæde, at vi ikke nok kan sige Tak for dem.

H. F. P.

Studentertiliv i gamle Dage.

(Fortsat.)

Efter at Depositsen var overstaaet, begyndte Forelæsningerne, og Fliden konstateredes ved, om man havde det tilstrækkelige Antal Lektiebøger. Hvilke Forelæsninger man hørte var i og for sig ligegyldigt, i hvert Fald saa længe, indtil man fik en theologisk Embedseksamen. En Præst kunde godt læse Mathematik eller Medicin. — Disputatserne var et højt skattet Dannelsesmiddel; af forskellige Emner kan nævnes: Blev Cæsar dræbt med Rette? — Er det tilladt at hænge Tyve? — Er det kristne tilladt at føre Krig og at beklæde Øvrighedsposter? Saa-danne Øvelser kan vel befordre Udvikling i Skarpsindighed, men kan rigtignok ogsaa blive til den store Klopfægtning. Sandheden var et underordnet Moment, Hovedsagen var at have Argumenter paa rede Haand. Jeg kan nævne en Person, der gjorde sig Disputatser til Specialitet og derved vandt Navnkundighed. Det var en saa at sige studiosus Perpetuus Hans Been, hvis Minde endnu bor i „en fast utallig Mængde Disputatser“. En Spøgefugl skriver følgende Gravskrift over ham:

Liig Tekst: Josva 24,32: „Og de begrove hans Been udi Sichem, efter at de havde ført hannem fra Ægypten.“

Her ligger Hans Been
Saa død som en Steen
Og piller ey længer filosofiske Been;
Gudindernes Teen
Forvoldte den Meen.

Han hastede langsom og var dog ey seen
Hvor finder man een,
Som lefde saa reen

Fra Venus' Lue og Abraham Lehn (en bekendt Vinhandler)

Derfor skal teignes paa Træ og paa Green
Til Evigheds Minde med Pen og med Preen:

Her ligger den gamle Magister Hans Been.

Disputatserne har en halvofficiel Karakter; de er dels paabudte og alligevel private. Med dem gaar jeg over til Studenternes mere private Liv, som jeg altsaa som før nævnt samler om Kollegielivet. Der var i Middelalderen kun faa Universiteter. Derfor maatte der blive saa meget større Søgning til dem, som var. Saaledes opholdt der sig til Tider 30,000 Studerende i Paris. Efterhaanden som Antallet steg, blev det vanskeligere for dem for en rimelig Betaling at finde Husly og Føde, og det fritlevende Liv fristede let til at tage Del i Udsvævelser, som i hine Tider var almindelige.

H—h.

(Fortsættes.)

Annoncer.

Fru Marie Steen
Klaverundervisning

Ravnsborggade 8, 3. Sal.

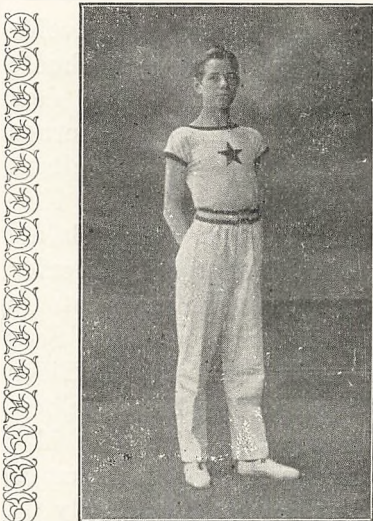
Skolens Boghandel

Johs. Marckers Boghandel

Papir og Tegneartikler

Kollegiehefter

Kvart, 72 Sider 0.15
Oktav, 96 „ 0.10

Fodbold- og Tennisdragter
Tennissko og Fodboldstøvler
Reglementerede Gymnastikdragter og
Gymnastiksko.

POUL HOLM
SILKEGADE 11.

1. Kl. Etablissement
for Festiviteter og Selskaber
paa indtil 400 Kuverts.
Eleg. Lokaler. Udmærket Køkken
Rimelige Priser.

C. F. Holbech.

Tand Klinikken

Blaagaardsgade 29 A. Mezz.

— Telefon Nora 1307y —

Al moderne Tandbehandling

udføres med betryggende Garanti og

billige Priser.

„Mentor“s Abonnenter faar
ved Behandling 10 pCt. Rabat.

Konsultation 10—4 og 6—7.

M. Ritzau-Olsen.

Lehmann & Stage

Telefon 5130.

Lovstræde 8.

**Dansk og fremmed
Litteratur
i stort Udvalg.**

Subskription modtages paa alle
danske og fremmede
Ugeblade og Tidsskrifter.